

[Intervju, Sidd Perez, filipinska kuratorica](#)

Sidd Perez: Umetnost je v Aziji še vedno elitistična

Sandra Krkoč

18. maj 2015 19. maj 2015 6:01

Sidd Perez je filipinska kuratorica in likovna kritičarka, ki je pred nekaj leti soustanovila kuratorsko platformo *Planting rice*. Ta je namenjena spodbujanju sodelovanja med različnimi umetniškimi skupnostmi jugovzhodne Azije ter ponuja številne informacije o dogajanju v tem umetniškem prostoru, pa tudi umetnostna besedila in razprave. Za kuratorsko prakso Perezove sta značilna predvsem vključevanje znova obujenih prostorov v Manili in raziskovanje praks arhiviranja.

»Filipinci imamo zelo majhno kupno moč, a zelo veliko umetniške produkcije, pravzaprav lahko govorimo kar o hiperprodukciji,« o razmerah na filipinskem umetniškem trgu pravi kuratorica Sidd Perez. (Foto: Tomaž Skale)

Filipinska poznavalka sodobne azijske umetnosti je te dni v Sloveniji v okviru projekta *Curating–In–Depth*, pripravljenega med nevladnimi organizacijami iz Slovenije, Hrvaške in s Filipinov, ki stremijo k razvoju kuratorskega izobraževanja in izmenjavi kuratorskih praks. V ta medkulturni dialog sta poleg že omenjene platforme *Planting rice* vključeni še šola za kustose in kritike sodobne umetnosti *Svet umetnosti*, nad katero bdi zavod SCCA–Ljubljana, ter hrvaška platforma *Kurziv*.

Ali lahko na kratko opišete delovanje platforme Planting rice in razloge za njeno ustanovitev?

Platformo Planting rice sva leta 2011 ustanovili s kuratoriko Lian Ladio. Gre za neodvisno institucijo, saj sva neodvisni kuratoriki, čeprav sama oblikujem tudi program za eno od komercialnih galerij v Singapurju. Za ta korak sva se odločili, ker na Filipinih pred tem ni obstajala nikakršna platforma, ki bi imela na enem kupu zbrane informacije o umetniškem prostoru. Imamo zelo aktivno sceno in številne umetnike, ki pa so razpršeni po različnih otokih in nepovezani z lokalno skupnostjo v Manili. Planting rice sva naredili, da bi ustvarili nekakšno mrežo. Na spletni strani skupaj zbirava številne podatke. Za Manilo je namreč značilna hiperprodukcija, ogromno je privatnih galerij, razstav in raznoraznih dogodkov, a zelo malo prostora za pisanje o njih. Medve preprosto oblikujeva seznam vseh teh dejavnosti, ki je kot neke vrste zemljevid po kulturnih prireditvah. Poleg tega velikokrat sodelujeva neposredno z umetniki, ki jim pripravljava dogodke ob odprtjih razstav. Nekako sva najprej izobrazili sami sebe, da zdaj lahko izobražujeva družbo.

Kako ta platforma vpliva na filipinsko kulturno sceno?

Kot sem že dejala, je platforma naredila ogromno za sodelovanje med umetniki in institucijami iz različnih predelov Filipinov, pa tudi drugih delov jugovzhodne Azije. Naša mreža ima resnično velik razpon, saj se prek nje zbirajo praktično vse informacije o umetnosti. Včasih sem kar presenečena, ko vidim, koliko ljudi uporablja platformo. Prek nas ljudje iščejo denimo vodnike po umetniškem prostoru, na nas se obračajo kulturni delavci, ki potrebujejo informacije o tej sceni, in podobno. Smo nekakšni informacijski svetovalci, ki postavljamo mostove, da združimo prave ljudi. Vse več in več jih prosi za našo pomoč, kar pomeni, da smo očitno uspešni.

Kaj, menite, vam bosta prinesla srečanje in izmenjava znanja s slovenskimi in hrvaškimi kuratorji?

Mislím, da je ta izmenjava zelo koristna, ker bomo na tak način videli, kaj delamo prav, kaj narobe in kako bi lahko kakšne stvari izboljšali. Zanimivo se mi zdi že, da imamo Filipinci in Slovenci različno idejo o tem, kaj pravzaprav je galerija. Pri nas, v jugovzhodni Aziji, državne galerije sploh ne obstajajo in ko govorimo o galerijah, avtomatično pomislimo na komercialno dejavnost. Galerij, ki ne bi prodajale umetnin, pri nas ni.

Filipinska vlada torej sploh ne podpira umetnosti?

Ne. Akterji na umetniški sceni se praktično nikoli ne obračajo k vladni roki, saj je oblast povsem nezanesljiva in skorumpirana. Zato pa se obračamo drugam, denimo k raznim tujim fundacijam, ali pa za pomoč povprašamo posameznike. Pri nas je vse zasebno. Imamo zelo močan komercialni umetniški sistem in s tem ogromno komercialnih galerij. Obstajajo sicer nacionalni muzeji in kulturni centri, ki pa povečini nimajo ravnó aktivnega programa in premorejo le slabo infrastrukturo, zaradi česar se priznani umetniki pogosto distancirajo od njih. Dobri muzeji so bodisi privatni ali univerzitetni, a tudi slednji so osnovani na zasebnih zbirkah. Tudi prostor za kritiko umetnosti, ki ga je že tako malo, je večinoma v zasebnih rokah. Resne kritike umetnosti tako rekoč ne obstajajo. Pojavljajo se povečini v časopisih,

beležkah, manifestih ali v obliki pisem in so pogosto zelo nevtralne. Verjetno je za to precej kriv naš slab izobraževalni sistem, ki ne daje dovolj informacij o umetnostni zgodovini ali sodobni umetnosti. Čeprav sem sama obiskovala privatno univerzo, sem se po koncu študija morala še veliko samoizobraževati.

Kakšen je na Filipinih pravzaprav položaj sodobne umetnosti?

Ne le sodobna umetnost, temveč umetnost nasploh je v jugovzhodni Aziji še vedno zelo elitistična in tako dostopna le redkim. Večina sodobne umetnosti je razumljiva za širše množice, na dela nekaterih bolj subverzivnih umetnikov pa ljudje še zmeraj gledajo kot na izjave proti umetnosti.

V kakšni kondiciji je potem vaš umetniški trg?

Imamo zelo majhno kupno moč, a zelo veliko produkcije, kot sem že rekla, pravzaprav lahko govorimo kar o hiperprodukciji. Množična produkcija umetnosti se je v Aziji začela okoli leta 2005, najprej predvsem v Indoneziji, nato pa se je preselila na Filipine. Ogromno galerij prireja mednarodne umetniške sejme, veliko je dražb, na katerih določeni sodobni umetniki dosegajo vrtooglave cene. Nemalo je umetnikov, ki razmišljajo povsem komercialno in skušajo ustvarjati dela, ki bi jih čim enostavneje prodali. Je pa težko reči, da trenutno obstajajo kakšni posebni trendi, saj gre vsak umetnik svojo pot.

Kolikšen vpliv imajo na sodobno azijsko umetnost družbene razmere?

Zagotovo precejšnjega. Zanimivo pa je, kako kultura in umetnost preživita vse socialne boje, nenehno vztrajata in sta v gibanju. Sicer pa ima na mnoge azijske umetnike velik vpliv zahodna umetniška praksa, predvsem ameriški konceptualizem ter nemška umetniška zgodovina in estetika, na slikarje močno vpliva tudi preostala evropska zgodovina, vendar naši umetniki vidijo različne tuje prakse skozi svojstven pogled. Kljub slabemu izobraževalnemu sistemu je tako naša umetnost raznovrstna in zanimiva.

Akterji na filipinski umetniški sceni se praktično nikoli ne obračajo k vladni roki, saj je oblast povsem nezanesljiva in skorumpirana.